

2025/1486

23.7.2025.

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2025/1486

(2025. gada 22. jūlijs),

ar ko paredz noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1789 Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas izcelsmes ūdeņraža piegādes piedāvājumu pagaidu nevākšanai ūdeņraža tirgus attīstības atbalsta mehānismā

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1789 (2024. gada 13. jūnijs) par atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 un (ES) 2022/869 un Lēmumu (ES) 2017/684 un atceļ Regulu (EK) Nr. 715/2009 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 54. panta 1. punktu,

tā kā:

- (1) Komisija ir izveidojusi Ūdeņraža mehānismu ("mehānisms") ar mērķi atbalstīt Regulas (ES) 2024/1789 52. pantā minēto ūdeņraža tirgus attīstību, un šis mehānisms īstenojams Eiropas Ūdeņraža bankas paspārnē ⁽²⁾. Mehānisms sāka darboties 2025. gada jūlijā. Mehānisma mērķis ir palielināt ūdeņraža pieprasījuma, piedāvājuma, plūsmu un cenu pārredzamību, un tas darbojas kā koordinators, proti, tā ietvaros tiek sasaistīta, apstrādāta un nodrošināta informācija par atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža un ūdeņraža atvasinājumu pieprasījumu un piedāvājumu, ko iesnieguši Savienībā un Enerģētikas kopienas līgumslēdzējas pusēs iedibināti izņēmēji un gan vietējie, gan starptautiskie piegādātāji. Ūdeņraža mehānisms tiks īstenots un darbosies saskaņā ar ES konkurences noteikumiem, jo īpaši LESD 101. un 102. pantu.
- (2) Ūdeņraža piegāde ir ūdeņraža, tostarp arī sašķidrinātā organiskā ūdeņraža nesēju vai sašķidrinātā ūdeņraža un ūdeņraža atvasināto instrumentu veidā, tostarp amonjaka, metanola, pārdošana, tostarp tālākpārdošana, lietotājiem ⁽³⁾.
- (3) Krievija un Baltkrievija ražo ievērojamus daudzumus fosilā ūdeņraža un tā atvasinājumu (piemēram, amonjaku). Tāpat ir potenciāls Krievijas un Baltkrievijas izcelsmes atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža un ūdeņraža atvasinājumu pārdošanai un piegādāšanai lielos apjomos. Nav izslēgts, ka noteikts daudzums šā ūdeņraža un ūdeņraža atvasinājumu tiktu eksportēts arī uz Savienību.
- (4) Pieredze ar enerģijas piegādēm no Krievijas un Baltkrievijas liecina, ka Krievija Savienības atkarību no tās enerģijas eksporta uz Savienību ir izmantojusi kā piespiešanas un manipulēšanas instrumentu ⁽⁴⁾. Krievija ir sistemātiski ļaunprātīgi izmantojusi šo atkarību, lai kaitētu Savienības ekonomikai un ekonomiskajai drošībai, un izmantojusi energpiegādes attiecības ar partneriem Savienībā, lai manipulētu ar tirgiem un vājinātu Savienības piegādes drošību ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ OV L, 2024/1789, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>.

⁽²⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Ūdeņraža banku, COM(2023)156 final, 16.3.2023.

⁽³⁾ 2. panta 28. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2024/1788 (2024. gada 13. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgo gāzu, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu, par Direktīvas (ES) 2023/1791 grozīšanu un par Direktīvas 2009/73/EK atcelšanu (OV L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

⁽⁴⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pakāpenisku Krievijas dabasgāzes importa izbeigšanu, potenciālās energoatkarības uzraudzības uzlabošanu un Regulas (ES) 2017/1938 grozīšanu, COM(2025) 828 final, 17.6.2025.

⁽⁵⁾ Sīkāku informāciju par to, kā Krievija apdraud Savienības piegādes drošību, skatīt Komisijas dienestu 2025. gada 17. jūnija darba dokumentā "Novērtējums par to pasākumu ietekmi, kuru mērķis ir pakāpeniska Krievijas dabasgāzes importa izbeigšana, potenciālās energoatkarības uzraudzības uzlabošana un Regulas (ES) 2017/1938 grozīšana", SWD(2025) 830 final, 1.–15. lpp.

- (5) Pastāv risks, ka Krievija un Baltkrievija var mēģināt izveidot līdzīgas komerciālas attiecības un atkarības arī tad, ja runa ir par atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža un ūdeņraža atvasinājumu eksportu uz Savienību, un tā būtu iespēja manipulēt ar tirgiem.
- (6) Ja būtu iespējams ar mehānisma starpniecību piedāvāt Krievijas vai Baltkrievijas izcelsmes piegādes, Krievija un Baltkrievija varētu iegūt ievērojamas pozīcijas Savienības tirgū, un tas atvieglotu mēģinājumus manipulēt ar topošo ūdeņraža tirgu.
- (7) Ūdeņradi bieži izmanto lieli industriālie lietotāji, un ūdeņraža tirgus ir daudz nelikvīdāks par dabasgāzes tirgu, tāpēc, ja izveidotos jauna piegādes atkarība no Krievijas vai Baltkrievijas, tas dotu šīm valstīm iespēju turpināt līdzšinējo stratēģiju attiecībā uz Savienību, proti, apdraudēt piegādes drošību, manipulēt ar tirgiem, pārtraukt piegādes vai izmantot cita veida energoapgādi kā ieroci.
- (8) Lai gan šie riski pastāv pat tad, ja īpatsvars kopējā apjomā ir mazāks, Krievijas un Baltkrievijas ūdeņraža piegādes piedāvājumu vākšana, izmantojot ūdeņraža tirgus attīstības atbalsta mehānismu, varētu ievērojami palielināt Krievijas un Baltkrievijas lomu un pamanāmību Savienības ūdeņraža tirgū. Tas būtu pretrunā Savienības centieniem pakāpeniski izbeigt atkarību no Krievijas enerģijas importa ⁽⁶⁾ un nepieļaut jaunu atkarību no šo valstu enerģijas piegādēm ⁽⁷⁾.
- (9) Ņemot vērā minēto ģeopolitisko situāciju un riskus, ko rada enerģijas piegādes no Krievijas un Baltkrievijas, lai aizsargātu Savienības būtiskās drošības intereses un piegādes drošību, ir jāparedz, ka uz laiku ūdeņraža piegādes piedāvājumi no Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas ar mehānisma starpniecību netiek vākti. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1789 54. panta 2. punktu lēmums ir spēkā uz laiku līdz vienam gadam, un pamatotos gadījumos to var pagarināt.
- (10) Šāda izslēgšana uz laiku nepamatoti neizjauks ūdeņraža iekšējā tirgus pienācīgu darbību un neapdraudēs piegādes drošību Savienībā vai kādā dalībvalstī, jo īpaši tāpēc, ka Savienības ūdeņraža tirgus joprojām tikai veidojas un piegādes no Krievijas un Baltkrievijas ir ļoti ierobežotas. Turklāt izslēgšana uz laiku atbilst enerģētiskās solidaritātes principam ⁽⁸⁾, jo tā notiek Savienības interesēs saistībā ar mehānismu, nepienācīgi neietekmē dalībvalstu vai to ekonomisko operatoru tiesības tirgoties ar ūdeņradi, t.sk. atjaunīgo un mazoglekļa ūdeņradi, un tā atvasinājumiem ar trešām valstīm ārpus brīvprātīgā mehānisma ietvariem. Turklāt šis lēmums tiek pieņemts saskaņā ar Savienības vai dalībvalstu tiesībām un pienākumiem attiecībā pret trešām valstīm.
- (11) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1789 54. panta 2. punktu Komisija ir pienācīgi informējusi Eiropas Parlamentu un Padomi par savu novērtējumu un pamatotos gadījumos var ierosināt lēmumu pagarināt, lai pasākumu saskaņotu ar citām ES rīcībpolitikām, piemēram, *RePowerEU* ceļvedi ⁽⁹⁾, kura mērķis ir vēl vairāk veicināt ES neatkarību no Krievijas enerģijas ar pasākumiem, ar kuriem atbalsta pakāpenisku atteikšanos no gāzes, kodolenerģijas un naftas importa, lai samazinātu risku, ka enerģijas piegāde tiek izmantota par ieroci.

⁽⁶⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Plāns *REPowerEU*", COM(2022) 230 final, 18.5.2022.

⁽⁷⁾ Regulas (ES) 2024/1789 71. apsvēruma.

⁽⁸⁾ 2021. gada 15. jūlija spriedums Vācija/Polija, C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598, 71. punkts ("Solidaritātes princips enerģētikas jomā ietver Savienības un dalībvalstu vispārīgu pienākumu savu attiecīgo pilnvaru īstenošanā ņemt vērā visu pārējo iespējami skarto subjektu intereses, cenšoties izvairīties no tādu pasākumu veikšanas, kas varētu ietekmēt to intereses attiecībā uz apgādes drošību, tās ekonomisko un politisko ilgtspēju, kā arī apgādes avotu dažādošanu, rēķinoties ar savu savstarpējo atkarību un apņemoties īstenot faktiski solidaritāti").

⁽⁹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Ceļvedis Krievijas enerģijas importa izbeigšanai", COM(2025) 440 final, 6.5.2025.

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lai atbalstītu ūdeņraža tirgus attīstību, Krievijas Federācijas vai Baltkrievijas izcelsmes ūdeņraža piegādes piedāvājumi laika periodā uz vienu gadu netiek vākti ar Ūdeņraža mehānisma starpniecību.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2025. gada 22. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN
